

III. évfolyam 1. szám, 2019

STATISZTIKAI JELENTÉSEK

VETŐMAG-FORGALMAZÁS

2018. 07. 01. – 2019. 06. 30.

**Vetőmag-forgalmazás, 2018. 07. 01. – 2019. 06. 30.
III. évfolyam 1. szám, 2019**

Megjelenik évente
2019. december 10.

Szerkesztő

Bábáné Demeter Edit

Szerző

Medináné Lázár Virgilia
lazar.virgilia@aki.gov.hu

Kiadó

NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: (+36 1) 217-1011
Fax: (+36 1) 217-4469
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://asir.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

Ezen kívül figyelmébe ajánljuk az Agrárstatisztikai Osztály adatgyűjtéseinek összefoglalóit, valamint a rendszeresen megjelenő Agrárpiaci Információkat, amely áttekinti a főbb gazdasági folyamatokat és statisztikai eredményeket.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Információ az adatgyűjtésről.....	3
A szántóföldi növények vetőmag-előállítása és forgalma.....	4
A zöldségfélék vetőmag-előállítása	13
Külkereskedelem.....	14
Melléklet: Ábrák és táblázatok.....	15

Információ az adatgyűjtésről

Az adatfelvétel a statisztikai törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet előírásai szerint történik, figyelemmel a 138/2004/EK-rendeletre. Az adatok összesítése után a kiadvány évente egyszer jelenik meg. A statisztikai jelentés célja a hazai termésű és importból származó fémzárolt vetőmagvak forgalmazásának mennyiségi és értékbeni meghatározása a szántóföldi növények és a zöldségfélék (beleértve a szántóföldi termesztést is) egyes kategóriáiban. A NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet 2016-ban kezdte meg az adatfelvételt eltérő tárgyévvel.

A **2018. július 1. – 2019. június 30.** tárgyidőszakra 633 vetőmag-forgalmazással, szaporítással foglalkozó vállalkozás, illetve fajtatulajdonos cég lett adatszolgáltatásra kijelölve, amelynek 60,3 százaléka küldte be a forgalmi adatait. Az adatküldés időszaka alatt 33 cég jelezte, hogy nincs a 2386-os számú OSAP által megjelölt tevékenységük, ezeket a cégeket kivettük az adatszolgáltatói körből. A beérkezett adatok aránya az előző év azonos időszakához hasonlóan alakult. A megfigyelt időszakban előállított és fémzárolt vetőmag képezi a következő vetési szezon vetőmag-alapanyagát. Az adatgyűjtés során a beérkezett adatok csak a mezőgazdasági végfelhasználóknak értékesített szaporítóanyag volumenét és forgalmi értékét tartalmazza.

Hazánk **vetőmag-szaporító területe 2018-ban** a Nébih adatai szerint **110 621 hektárt ért el**, az előző év azonos időszakához képest 7 százalékos volt a csökkenés. Ez a terület a hazai szántóterület mintegy 3-4 százalékát tette ki. A vetőmag-szaporító terület nagyságát tekintve Magyarország a 7. helyen áll az európai rangsorban. A szemlézett szaporítóterület az elmúlt néhány évben 110-120 ezer hektár között mozgott. Az előállított és fémzárolt vetőmagok mennyisége 2015-től újra 300 ezer tonna fölé emelkedett és

elérte az uniós csatlakozás előtti szintet. 2018-ban összesen **319 498 tonna** vetőmag fémzárolására került sor, amelynek mennyisége alig 1 százalékos csökkenést mutatott az előző évhez képest. Az előállított mennyiség a területcsökkenés ellenére minimálisan változott.

Az országban előállított vetőmag értéke megközelelti a 180-190 milliárd forintot, ebből a hazai vetőmag-kereskedelem éves szinten nagyjából a felét teszi ki. A belföldi forgalomnak közel az 50 százalékát a kukorica-, a napraforgó- és az őszi káposztarepce-hibridek forgalma adta.

Magyarországon a szántóföldi növények esetében minden olyan vetőmagtételt fémzárni kell, amely köztermesztésbe, illetve továbbszaporításra kerül, valamint amit kivitelre szánnak.

A hazai termelők vetőmag-felhasználásának területi részarányait tekintve egyre inkább az a tendencia, hogy szívesebben választanak külföldi nemesítésű fajtát. Őszi búza esetében a hazai fajták használata a 2000-es években 70-80 százalék között mozgott, 2012-től elindult egy csökkenés, 2018-ban pedig már csak 46 százalékot tett ki. A gazdák elsősorban a hektáronkénti kihozatalt veszik alapul, de nem mindegyik külföldi fajta tud olyan termést biztosítani a magyarországi termőviszonyok mellett, mint ott, ahol eredetileg nemesítették. A hazai nemesítésű gabonafélék sokszor jobb beltartalmi minőséggel bírnak, azonban hozamuk kisebb, mint a nyugati fajtáké. A termelők a területi részarányt alapul véve őszi búzából, őszi árpából, őszi tritikáléból és tavaszi zabból a szaporítóanyagot elsősorban a Nemzeti fajtajegyzékből választották, míg tavaszi búza, tavaszi árpa, őszi durumbúza és őszi rozs esetében az EU-s fajtajegyzéket részesítették előnyben. Őszi zab és tavaszi tritikálé esetében kizárólag a Nemzeti fajtajegyzék alapján választottak.

A szántóföldi növények vetőmag-előállítása és forgalma

Kalászos gabonából (őszi és tavaszi) 2018-ban a Nébih éves beszámolója alapján 40 228 hektáron állítottak elő vetőmagot, amelyből 39 588 hektár kapott alkalmas minősítést. A szaporítóterület nagysága 1 százalékos növekedést mutatott a 2017. évihez képest.

2018-ban a dobogós helyeken (első és második) hazai nemesítésű őszi búza-fajták szerepeltek, amelyek a szaporítóterület közel 20 százalékát adták. Az első két fajtát 4625 hektáron vetették. Őszi árpánál tavalyhoz hasonlóan továbbra is három európai nemesítésű fajta állt a dobogó első három fokán, amelyek a teljes terület 43,6 százalékát tették ki (2316 ha). Az őszi tritikálé esetében az őszi búzához hasonlóan a rangsor első két helyén hazai fajta állt (23 százalékos vetési aránnyal), míg az őszi durumbúza fajtaválasztásánál a szaporítóterület 16,5 százalékát vetették be az első helyezésű, hazai vetőmaggal. Az őszi rozs vetőmagjának előállításához – egy hazai fajta kivételével – uniós (nem hazai) fajtákat használtak, a dobogósok területi részaránya pedig 74 százalékot tett ki. Nyomonkövethetőség szempontjából az őszi rozs a „legátláthatóbb” növényfaj, hiszen összesen 6-10 fajtából választanak a gazdák szaporítás céljából.

Tavaszi árpából a cseh sörgyártás kiváló termőképességű alapanyagát szaporították hazánkban is a legnagyobb területen (165 hektár), emellett szinte kizárólag európai uniós fajtákat vetettek, míg tavaszi zabból az európai fajták mellett hazait is szívesen használtak a gazdák. Tavaszi zabnál a dobogó első fokán külföldi fajta volt található, míg a második, illetve a negyedik helyen hazai. A hazai fajták területi aránya 26 százaléka volt (199 ha) a teljes szaporítóterületnek.

A hibrid növényeknél elsősorban globális multivállalatok, illetve nyugat-európai nemesítő házak szaporítóanyagait használják a gazdák. A külföldi nemesítésű hibridek legalább olyan jó terméseredményeket érnek el hazánkban, mint a nemesítést végző európai, illetve tengerentúli országokban.

Magyarországon továbbra is az a cél, hogy a kalászos gabonaféléknél a felújítási arány megközelítse az uniós csatlakozás előtti szintet (40-50 százalék), Nyugat- és Dél-Európában ez az arány jóval 50 százalék felett van. 2018-ban javuló tendenciát mutattak a felújítási arányok a különböző fajtoknál, cél azonban ennek az értéknek a további javítása. Ugyanis a fajtára

jellemző terméshozamok csak ellenőrzött, megfelelő minőségű vetőmagból állíthatók elő. A vetőmagszektorban a támogatás eléréséhez nem kötelező fémzárolt vetőmagot használni és a kalászosoknál nem működik az ún. „nyomonkövetési rendszer” (a durumbúza kivételével). A hazai malomipar nem köti fajtához a felvásárlást, ha ez megtörténne, sokkal kevesebb fajtából választhatnának a gazdák és a várható hozam is jobban tervezhető lenne. Az Európai Unióból korlátlanul érkehetnek fémzárolt vetőmagok, ezeket már nem kell újracímkezni a felhasználás előtt. A Közöségi Fajta-katalógusban közel 6000 fajtából lehet kalászos gabonát választani. Ha az előbbi feltételeket szigorúbb szabályokhoz kötnék, a fémzárolt vetőmag használata tovább javulhatna a kalászos növényeknél.

A fémzárolt vetőmag aránya a kalászosoknál sok esetben nem éri el a 30 százalékot sem. A hazai termesztésben felhasználható fémzárolt vetőmag kalászos gabonafélékből akár 40-50 százalékos felújítási arány elérését is lehetővé teszi. A csatlakozás előtti időszakban hazánk ezt a felújítási arányt képviselte a fent említett növények esetében. 2018-ban a felújítási arányok rendkívüli mértékben javultak 2017-hez képest, főleg az őszi árpa és a tritikálé esetében.

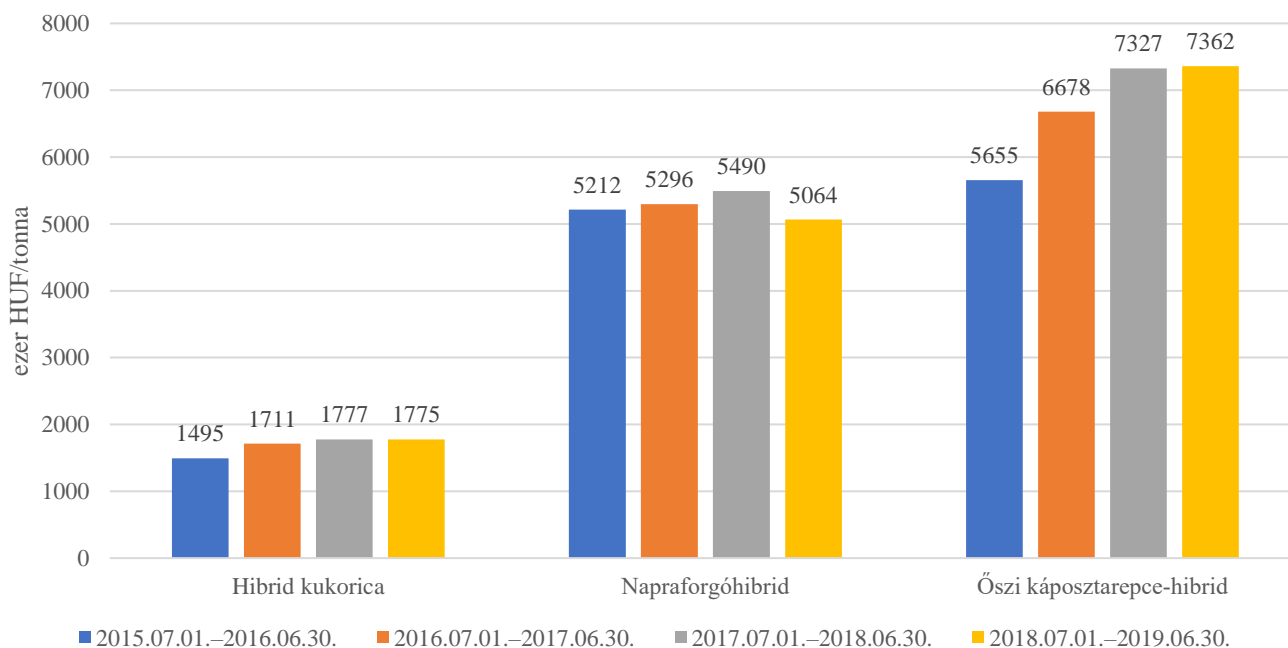
Az összesített adatok alapján 2018-ban kukoricából, napraforgóból és őszi káposztarepcéből szinte kizárólag hibrid fajtákat használtak a gazdák árunövénytermesztésre. A 2015–2018 közötti időszakban a kukorica és a napraforgó értékesítési átlagára közel egy szinten mozgott, míg a repcéé folyamatosan emelkedett (1. ábra). A kukorica-vetőmag tonnánkénti egységára 1,5-1,8 millió, a napraforgóé 5,0-5,5 millió és az őszi káposztarepcéé 5,6-7,4 millió forint között alakult.

Az elmúlt években néhány száz hektáron kalászos hibrideket is szaporítottak, elsősorban rozs, búza és árpa esetében. 2018-ban hibrid búzából 142,5 hektáron történt vetőmag-előállítás (3 fajta), hibrid rozsból 96 hektáron (3 fajta), míg hibrid árpából 2018-ban nem történt vetőmag-előállítás. A hagyományos fajták összes szemlézett területéhez képest őszi búza esetében 0,4, az őszi rozsnál pedig 0,2 százalékos arányt képeztek a hibrid fajták. A teljes kalászos szaporítóterületnek pedig 0,6 százalékát tették ki az őszi gabonafélék hibridjei. A hibrid vetőmagokat általában maga-

sabb áron értékesítik, mint a hagyományos fajtákat, hiszen ezek a magok csak egyszer használhatók fel (az adott fajtára jellemző tulajdonságok és a homogenitás megtartása mellett). A nemesítő házak, illetve fajtatu-

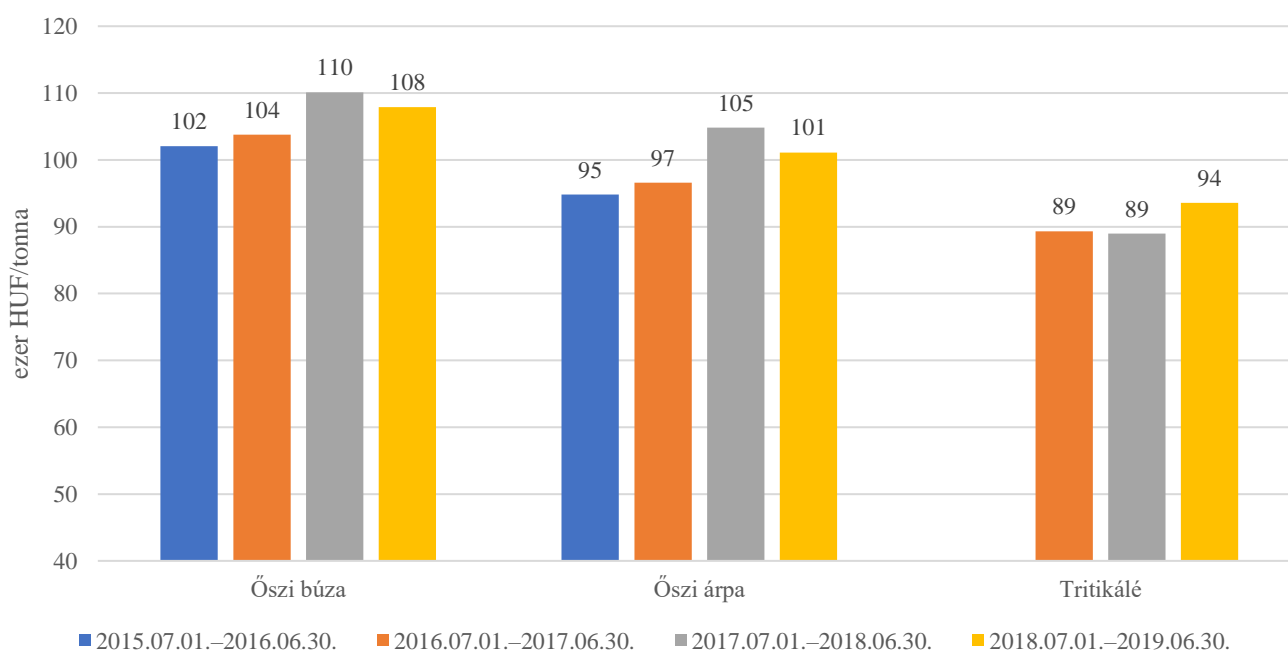
lajdonosok célja olyan fajták, illetve hibridek folyamatos előállítása, amelyek kiváló alkalmazkodóképességükkel tolerálják az időjárás viszontagságait, a talajadottságok különbségeit, valamint a kórokozók és kártevők okozta kártételeket.

1. ábra: **Fémzárolt, forgalmazott hibrid vetőmagok egységnyi átlagára (2015–2019)**

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

2. ábra: **Fémzárolt, forgalmazott őszi kalászosok egységnyi átlagára (2015–2019)**

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

Az őszi kalászosok tonnánkénti értékesítési átlagára a Vetőmag Szövetség évente meghirdetett tájékoztatói árai körül alakultak és 2015–2017 között valamelyest emelkedtek a tritikálé kivételével. 2018-ban egy

kicsit ugyan visszaestek az árak, a tritikáléé pedig 5,5 százalékkal emelkedett (2. ábra).

1. táblázat: **Szántóföldi növények vetésterülete, hektáronkénti vetőmagszükséglete és egységára* a megfigyelt időszakban**

Megnevezés	Vetésterület, ha			Vetőmagszükséglet, kg/hektár	Egységár**, ezer HUF/tonna		
	2017	2018	2019		2016.07.01.- 2017.06.30	2017.07.01.- 2018.06.30	2018.07.01.- 2019.06.30
Cukorrépa	16 061	14 986	13 899	2,8-3,0	16 172	15 950	16 062
Őszi búza	965 997	948 594	994 817	175-200	108	110	108
Őszi árpa	233 314	215 491	238 519	175-200	97	105	101
Kukorica	1 014 188	1 029 487	982 694	21-25	1 711	1 777	1 775
Napraforgó	658 711	604 384	561 714	6-8	5 296	5 490	5 064
Szójabab	65 834	59 632	59 617	100-130	392	380	307
Őszi káposztarepce	293 184	307 892	310 028	3,5-6	6 678	7 327	7 362
Burgonya	10 470	10 509	7 743	1 200-4 000	183	213	267
Durumbúza (őszi)	33 000	35 327	33 614	170-220	121	121	132
Lucerna (telepítés)	56 248	51 000	56 985	20-25	1 606	1 267	1 038
Rozs	27 421	30 746	31 517	130-140	144	165	158
Tritikálé	98 256	99 406	92 626	200-220	89	89	94
Zab	36 097	35 135	20 655	130-140	–	94	108
Tavaszi búza	13 212	13 393	5 490	175-200	96	97	108
Tavaszi árpa	55 129	47 777	23 946	180	95	98	109
Borsó (száraz)	14 315	14 563	13 000	250-300	183	170	164
Takarmánycélú fűfélék	14 197	9 873	–	40	697	555	692
Szemes cirok	4 030	3 121	2 876	25-35	1 798	1 914	2 662
Silócirok	7 236	4 567	7 538	25-35	1 884	2 391	2 375
Herefélék	6 851	6 339	–	20	1 101	801	894
Olajtök	5 537	5 359	–	5	7 689	5 003	8 834
Mézontófü	5 026	5 487	–	8	869	648	702
Olajretek	7 442	7 973	–	8-10	459	365	407
Fehér mustár	4 268	5 859	–	15-20	406	355	286

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály; ** egységárak változása függ az 1 ha-ra kijuttatott vetőmag mennyiségétől, a fajtától, a szaporítási foktól, a szármasz helyétől és a vetési technológiától, KSH, NAK; területi adatok, * becsült adatok

A Vetőmag Szövetség minden évben közli a kalászos gabonákra meghatározott tájékoztató árait. 2018 őszére meghirdetett nettó ár az őszi kalászosokra (II. szaporítási fok) 96 000 Ft volt tonnánként. 2019 tavaszára nettó 100 ezer forintos árat szabott meg a tavaszi árpára, míg a zabra 105 ezer forintot tonnánként. 2019 őszére a meghirdetett ár 101 ezer forintra módosult az őszi kalászosokra vonatkozóan. Az elmúlt években átlagosan 90 ezer forint körül alakultak az árak. Az ASIR rendszerben rögzített adatokból számított egységárak a tavalyi évhez hasonlóan alakultak 2018-ban az őszi gabonaféléknél, a rozs képviselte a legnagyobb értéket, majd azt követte a durumbúza, az őszi búza és az őszi árpa, míg a sor végén a tritikálé végzett. A tavaszi kalászosok ára megközelítette az őszi kalászosok árát, sorrendben a következőképpen alakultak: tavaszi árpa, zab és tavaszi búza. Az 1. táblázatban feltüntetett nettó egységárak változását nem mindig egyértelműen egy egységnyi vetőmag árának drágulása vagy árcsökkenése okozza, hanem befolyásoló tényezőként hatnak: **az egy hektárra kijuttatott**

vetőmag mennyisége (ezen a gazdák tudnak változtatni vetésenként), **a fémzárolt fajta szaporítási foka, származási helye**, valamint **a vetési technológia**.

Az adatgyűjtés során a legfontosabb növényfajok vetőmagszükségletei (általunk megfigyelt, illetve tényleges), valamint felújítási arányuk kerültek rögzítésre. A közvetlen támogatásban részesülő, fémzárolt vetőmaghasználati kötelezettség alá tartozó növényfajok, valamint a szántóföldi hibrid növények (napraforgó, kukorica, repce), cukorrépa és durumbúza esetén a felújítási arány elérheti a 100 százalékot. A zöldítés miatt előtérbe kerülő mézontófü, olajretek és fehér mustár szaporítása folyamatosan bővül, bár 2017-hez képest 2018-ban a felsorolt három faj közül a beérkezett adatok alapján csak a fehér mustár értékesített volumene duplázódott meg, a másik két növényé visszaesett. A fent említett növényfajok Magyarországon előállított vetőmagjainak jelentős hányada exportra kerül (2. táblázat).

2. táblázat: Szántóföldi növények felhasznált és tényleges vetőmagszükséglete, valamint felújítási arányuk a megfigyelt időszakban, 2018.07.01. – 2019.06.30.

Megnevezés	Vetőmag-forgalmazás mennyisége, tonna	Tényleges vetőmagszükséglet (számított), tonna	Felújítási arány, százalék
Cukorrépa	36	36	100
Őszi búza	113 210	198 964	50
Őszi árpa	23 768	43 098	50
Kukorica	26 841	24 568	100
Napraforgó	3 658	3 370	100
Szójabab	6 022	6 559	100*
Őszi káposztarepce	1 417	1 396	100
Burgonya	2 880	23 229	...
Durumbúza	2 441	1 704	100
Lucerna	831	1 425 (egyszeri vetésnél)	...
Rozs	1 623	4 412	36
Tritikálé	8 814	18 525	47
Tavaszi búza	1 823	2 648	55
Tavaszi árpa	3 913	8 599	45
Borsó (száraz)	1 503	3 640	42
Takarmánycélú fűfélék	530	395	–
Szemes cirok	323	113	–
Silócirok	127	159	–
Herefélék	384	126	–
Olajtök	7	27	–
Mézontófü	140	44	100
Olajretek	177	80	100
Fehér mustár	508	118	100

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

* ez az arány változhat a közvetlen támogatási rendszerben megfogalmazottak alapján
... nincs adat, – alapadat hiányában nem számítható ki

A Nébih éves beszámolója szerint a 2018/2019-es szezonban is a korábbi évekhez hasonlóan az őszi búza szaporítóterülete volt a legnagyobb (24 298 ha), erről az alkalmas minősítést kapott területről nagyságrendileg (átlagosan 4,5 tonna/hektárral számolva) 109,5 ezer tonna őszi búza-vetőmagot lehetett betaka-

rítani (lásd a Mellékletben, 8. és 9. ábra). Az így előállított vetőmag megfelelő minősítés mellett az éves vetőmagszükséglet közel 50 százalékos felújítási arányát képezte. Az előző évhez képest a felújítási arány az őszi kalászosoknál jelentősen javult, az őszi árpa és a tritikálé esetében megkétszereződött a fémzárolt vetőmagok használata és 40 százalék körül alakult. Az

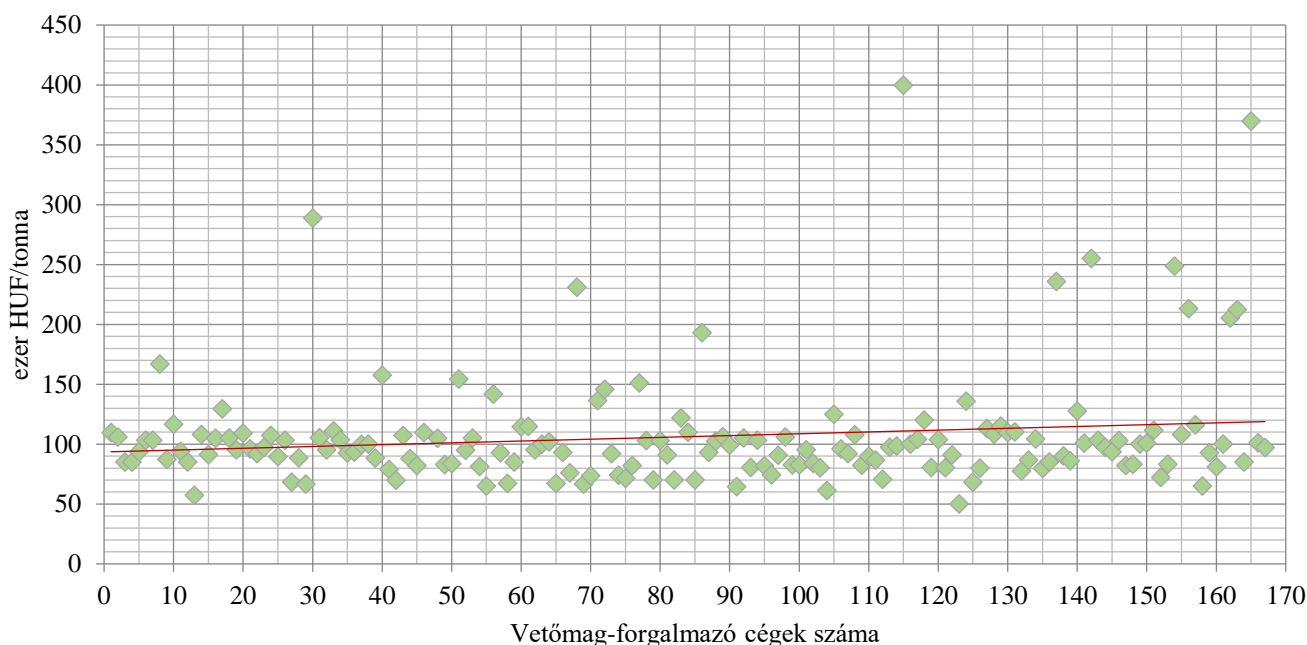
őszi búzánál 33, míg a rozsnál közel 24 százalékos volt ez az arány. Az őszi árpa esetében 4,5 t/ha-os átlagterméssel számolva mintegy 18,7 ezer tonna (fémzárólt) vetőmag kihozatala volt elérhető.

A tavaszi gabonafélék jóval kisebb arányban kerülnek szaporításra, valamint vetésre, mint az őszi gabonák. A szaporítóterületek nagyságát illetően – előzetes adatok alapján – a tavaszi zab (1175 ha) és a homoki zab (2075 ha) volt 2019-ben a legnagyobb területen előállított tavaszi gabona. Tavaszi zabból 2,3 ezer tonna vetőmagot állítottak elő, míg tavaszi árpából közel 4 ezer tonnát. A hazai előállítású vetőmag a ta-

vaszi árpa esetében a 45 százalékát fedezte a teljes vetésterületnek.

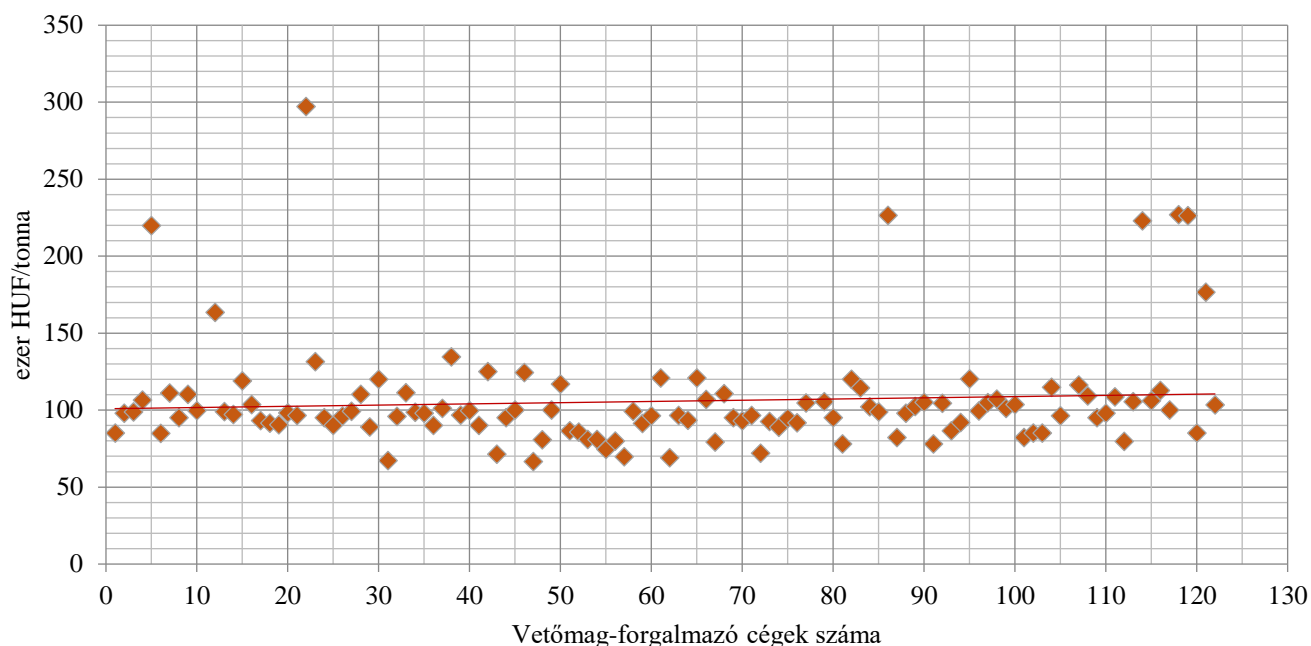
A 3–8. ábrákon trendvonal segítségével követhető, hogy a legjelentősebb szántóföldi növények vetőmagjainak értékesítési átlagára hogyan alakult forgalmazóknál a vizsgált időszakban. (Egy pont egy cég átlagárának felel meg.) Az őszi búzánál megfigyelhető, hogy egyes tételeket 200 ezer Ft/tonna feletti áron is értékesítettek a forgalmazók, ezek elit vagy I. szaporítási fokú vetőmagok felhasználására utalhatnak (3. ábra). Az őszi árpa esetében is magas szaporítási fokkal rendelkező kategóriára utalnak a 200 ezer Ft/tonna feletti átlagárak (4. ábra).

3. ábra: Az őszi búza vetőmagjának értékesítési átlagára 2018 őszén

Forrás: NAIK AKI Agrárstatistikai Osztály

4. ábra: **Az őszi árpa vetőmagjának értékesítési átlagára 2018 őszén**

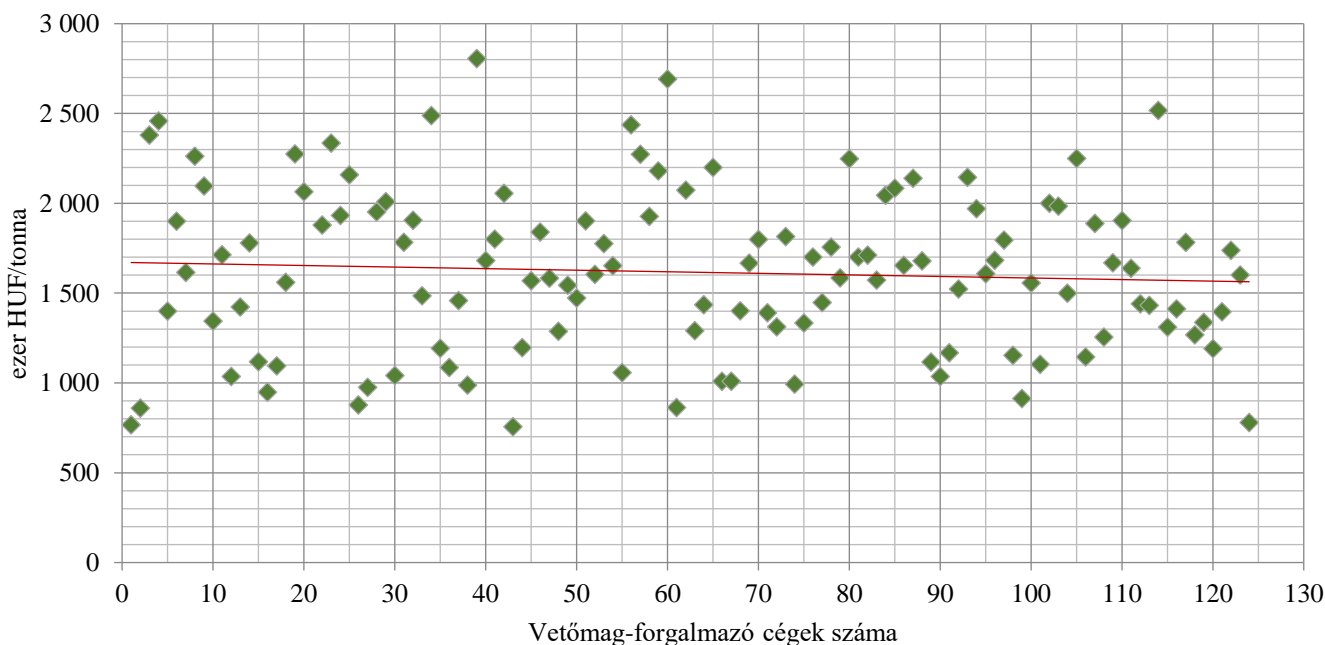

Forrás: NAIK AKI Agrárstatistikai Osztály

A hibridkukorica-vetőmag 1 tonnára vetített értékesítési átlagára 1,8 millió Ft körül alakult a megfigyelt időszakban, hasonlóan a 2017. évihez. Vetésterülete 2018-ban 1,03 millió hektár volt. A magasabb áron értékesített vetőmagok árai a kisebb eladott tétel,

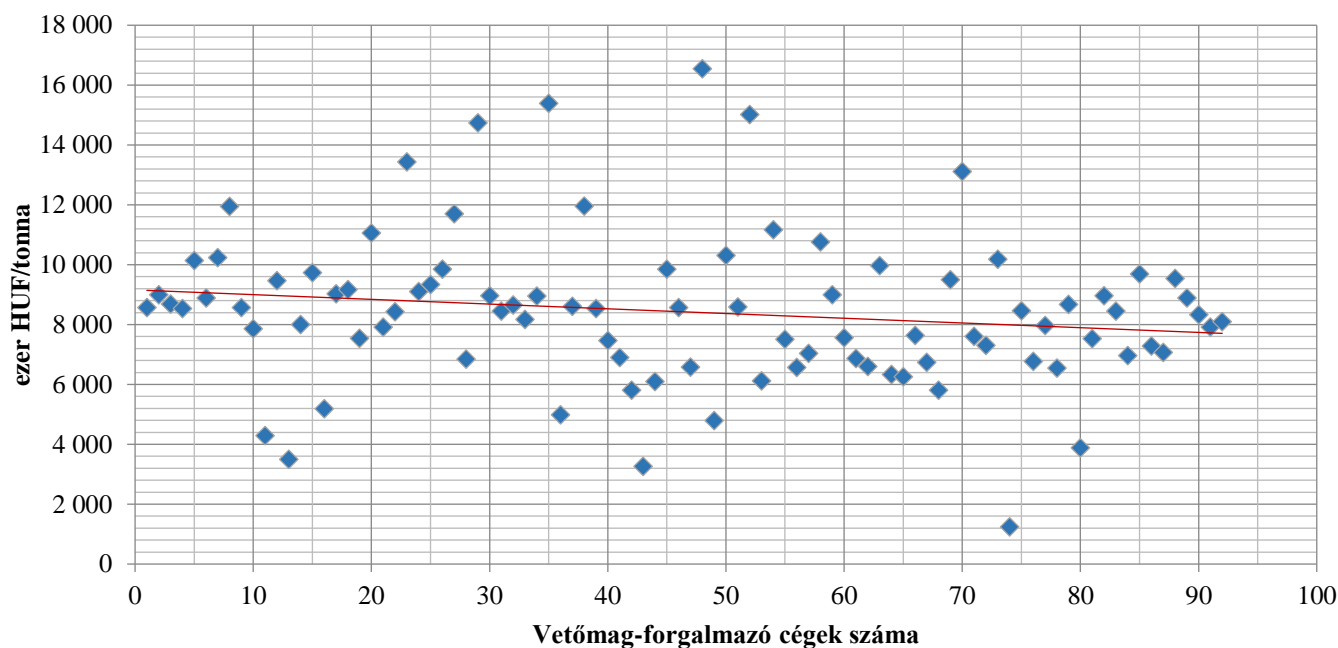
az érési csoport, illetve egy-egy fajta hozzáadott értéke miatt alakultak ki. Az átlagár alatti árak mögött az értékesített tételek nagyobb mennyiségben való értékesítése, illetve a forgalmazók piacmegtartó pozíciójának szem előtt tartása húzóerőként működött (5. ábra).

5. ábra: **A hibridkukorica-vetőmag értékesítési átlagára 2019 tavaszán**

Forrás: NAIK AKI Agrárstatistikai Osztály

6. ábra: Az őszi káposztarepcehibrid-vetőmag értékesítési átlagára 2018 őszén

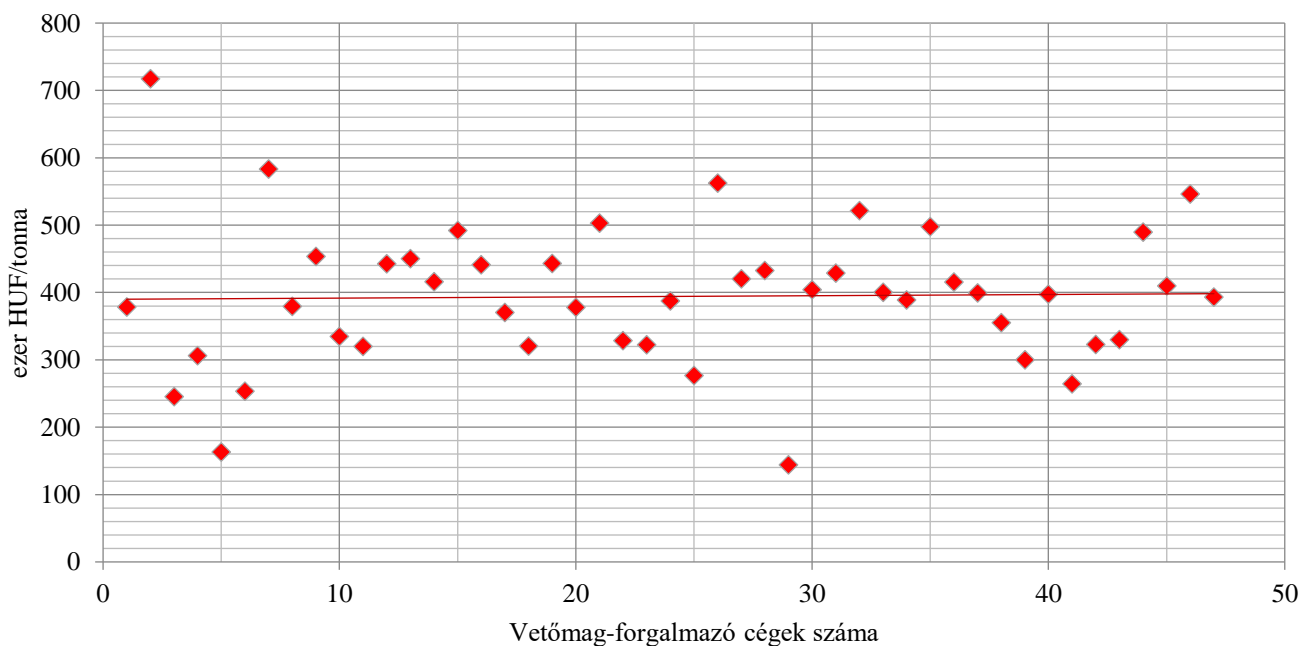

Forrás: NAIK AKI Agrárstatistikai Osztály

Az őszi káposztarepce-hibrid vetőmagjának tonnánkénti értékesítési átlagára a 2018-as vetési szezonban 7,4 millió Ft körül alakult, hasonlóan a 2017. évihez. 2018-ban a repce vetésterülete meghaladta a 300 ezer hektárt, amire az elmúlt 10 évben nem volt példa (6. ábra).

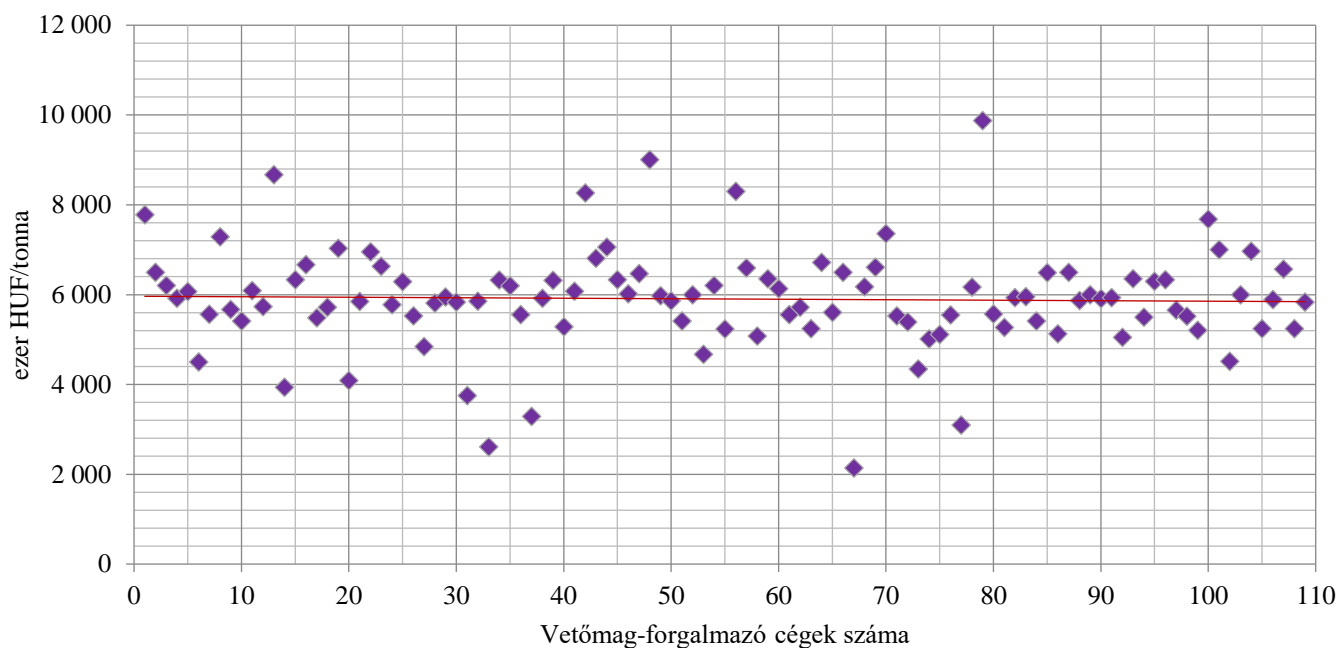
A szójabab termőterülete 60-70 ezer hektár között mozgott, 2018-ban azonban 60 ezer hektár alá esett. Értékesítési átlagára a 2019-es vetési szezonban 307 ezer Ft volt tonnánként, az előző év tavaszához képest 5 százalékkal csökkent az ár (7. ábra).

7. ábra: A szójababvetőmag értékesítési átlagára 2019 tavaszán

Forrás: NAIK AKI Agrárstatistikai Osztály

8. ábra: A napraforgóhibrid-vetőmag értékesítési átlagára 2019 tavaszán

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

A hibrid napraforgó tonnánkénti ára 2019 tavaszán 5,7 millió Ft volt, a tavalyi évhez képest 3,5 százalékos árnövekedés volt tapasztalható (8. ábra). Azonban a hektáronkénti vetőmagszükséglet az egyre jobb adottságú

hibrideknek köszönhetően folyamatosan csökken, vagyis az áremelkedést kompenzálja a kijuttatandó mennyiség. A napraforgó vetésterülete 2018-ban 605 ezer hektár volt.

A zöldségfélék vetőmag-előállítása

2018-ban 91 008 hektáron termesztettek zöldségféléket a KSH adatai szerint, legnagyobb területen zöldborsót és csemegekukoricát állítottak elő (3. táblázat).

A csemegekukorica vetésterülete 2018-ban 37 319 ezer, a zöldborsóé pedig 21 709 ezer hektáron alakult. A paprikát, a fűszerpaprikát és a paradicsomot 2018-

ban 1,7–2,5 ezer hektár között termesztették. A sárgarépa és a petrezselyem is hasonló nagyságrendű területen került előállításra, termékenként 1,3–1,5 ezer hektáron. A beérkezett adatok alapján számított átlagárak tájékoztató jellegűek, mivel a felhasználás típusa, származása és érési kategóriája nagyban meghatározza az értékesítési árakat, ezekre viszont nincs rálátásunk az adatok alapján.

3. táblázat: Zöldségfélék vetésterülete, előállított vetőmagmennyisége és átlagára 2018-ban

Megnevezés	Vetésterület, hektár, 2018	Vetésterület, hektár, 2019*	Vetőmag-forgalmazás mennyisége, kg	Tényleges vetőmagszükséglet, kg	Vetőmagszükséglet, kg/hektár	Átlagár, ezer HUF/kg
Zöldségfélék összesen	91 008	85 185*				
Csemegekukorica	37 319	28 436	175 080	284 360	9-10	8,5
Pattogatni való kukorica	–	–	20 069	–	9	6
Paradicsom	2 503	1 577	259	1 577	1	999
Paprika	1 774	1 282	760	1 282	1	719
Sárgarépa	1 446	–	2 057	6 000 ^{a)}	4	110
Petrezselyem	1 257	–	7 674	7 548 ^{a)}	2-4	17
Zöldborsó	21 709	19 015	397 686	5 704 500	250-300	0,175
Fűszerpaprika	2 045	1 711	3 886	1 711	1	28

Forrás: KSH-, NAK-adatok, előirányzott vetésterület, * becült adat, ^{a)} 2018-as adatok

Külkereskedelem

Magyarország a világ hatodik legjelentősebb vetőmag-előállítója, évente közel 100 ezer tonna vetőmagot értékesítünk a külföldön. Az export a teljes vetőmagtermelés valamivel több mint egyharmadát adja. A világ vezető vetőmag-szaporítói: Franciaország, Hollandia, Egyesült Államok, Németország és Chile.

A hazai vetőmagexport 2019-ben (január–szeptember) sorrend szerint a következő célszörökbe irányult

(volumenben): Ausztriába, Németországba, Olaszországba, Romániába, Szlovákiába és Lengyelországba. Exportunk legmeghatározóbb növényfajai az alábbi növényfajok voltak: a kukorica, a búza és a napraforgó.

Az importadatok alapján megállapítható, hogy kukorica- és napraforgóhibridből, repceből, búzából és vetőburgonyából hoztunk be a legnagyobb mennyiséget. Volumen alapján a legtöbbet Szlovákiából, Németországból és Ausztriából importáltuk (4. táblázat).

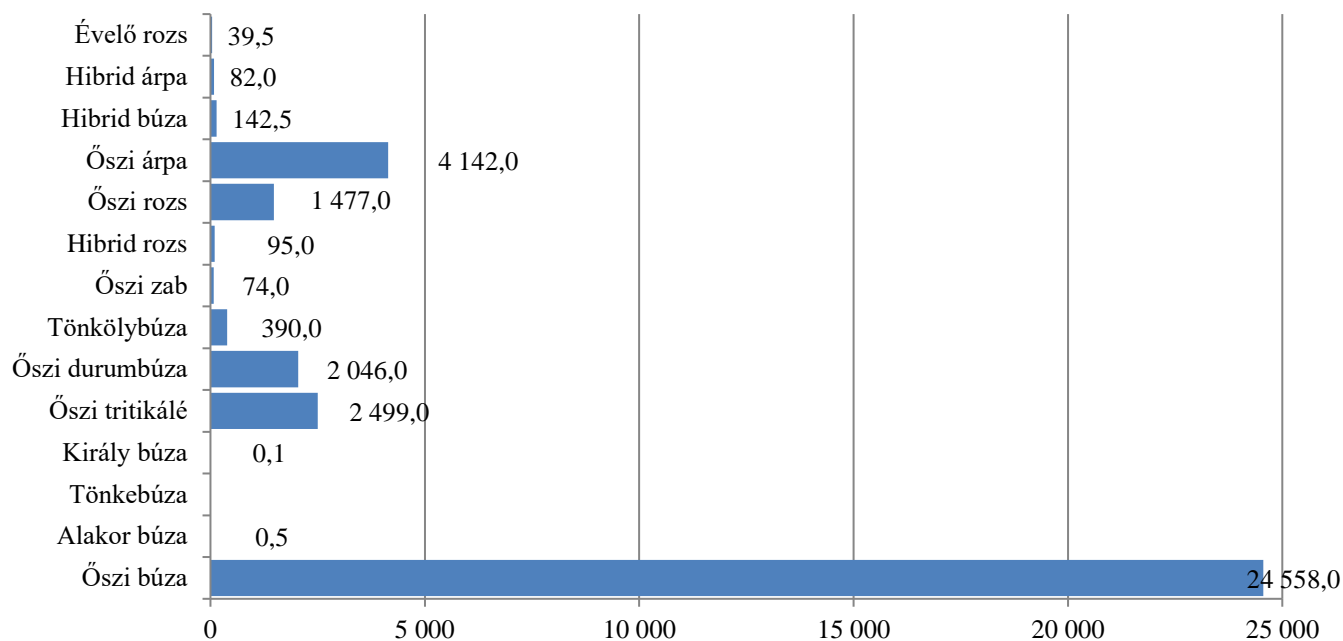
4. táblázat: Szántóföldi és zöldségnövények vetőmagjainak külkereskedelmi forgalma 2019*-ben

Megnevezés	Import		Export	
	tonna	millió HUF	tonna	millió HUF
Vetőburgonya frissen vagy hűtve	3 293	683	111	82
Keménybúza (durumbúza)vetőmag	61	8	3 708	279
Rozsvetőmag	610	105	1 116	117
Árpavetőmag	417	101	1 239	224
Zabvetőmag	740	115	500	67
Kukorica-vetőmag	19 820	21 050	60 807	67 572
Cirok, vetésre	107	88	89	109
Köles- és hasonló pázsitfűféle vetőmag	13	5	161	27
Szójababvetőmag	240	128	1 506	312
Lenmag, törve is, vetésre	111	73	0,5	0,2
Alacsony erukasav-tartalmú repce- vagy olajrepce mag, törve is, vetésre	3 172	9 164	4 482	6 930
Napraforgómag vetésre	3 920	10 284	5 978	15 572
Mustármag vetésre	1 265	367	2 168	698
Mákszem vetésre	4	43	230	312

Forrás: KSH, *2019. január–szeptember

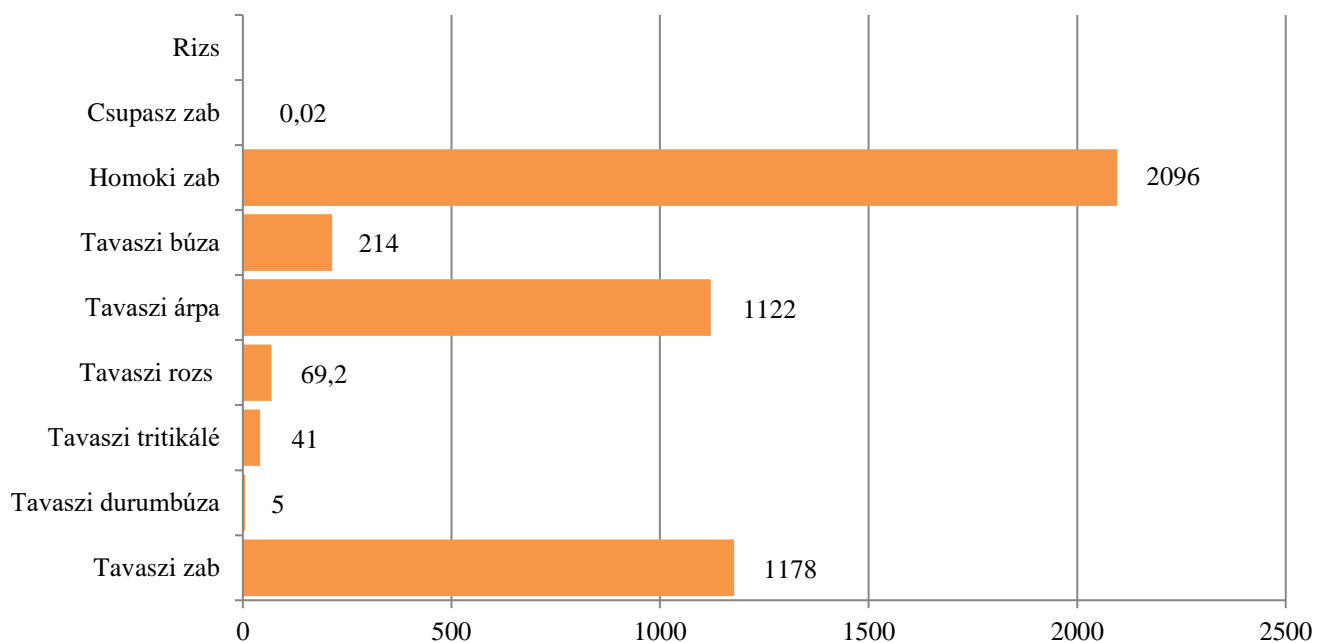
Melléklet: Ábrák és táblázatok

8. ábra: Az őszi kalászosok szemlézett vetőmag-szaporító területe 2018-ban, ha

Forrás: Nébih

9. ábra: A tavaszi kalászosok bejelentett vetőmag-szaporító területe 2019*-ben, ha

Forrás: Nébih, * nem végleges adatok

5. táblázat: Szántóföldi növények ezermagtömege és hektáronkénti vetőmagszükséglete, valamint a csírázó-képességi és tisztasági jogszabályi minimumkövetelmények

Megnevezés	Ezermagtömeg, g	Csírázóképeség, %, min	Tisztaság, %, min	Vetőmagszükséglet, csíra/ha
Cukorrépa	15–40	80	97	100 ezer
Őszi búza	40–45	90	99	5,0–6,5 millió
Őszi árpa	37–42	90	99	4,5–5,5 millió
Kukorica	150–400	90	99	50–80 ezer
Napraforgó	55–75	85	98	45–55 ezer
Szójabab	120–200	80	99	500–600 ezer
Őszi káposztarepce	4–6	85	98	0,5–1,0 millió
Burgonya 25–35mm – 1,2 t/ha	25 kg	–	–	49,2 ezer
35–45mm – 2,2 t/ha	–	–	–	46,2 ezer
45–55mm – 4 t/ha	–	–	–	44 ezer
35–55mm – 3,3 t/ha	67 kg	–	–	49,5 ezer
Durumbúza	40–45	–	–	3,8–4,3 millió
Lucerna	2–2,5	80	98	8,0–9,0 millió
Rozs	30–34	85	–	4,0–5,0 millió
Tavaszi búza	40–42	85	–	5,0–5,2 millió
Tavaszi árpa	35–42	90	–	4,0–5,5 millió
Borsó (száraz)	150–300	80	99	1,0–1,3 millió
Takarmánycélú fűfélék	2–22	85	–	5,0–60,0 millió
Szemes cirok	25–35	75	–	600–700 ezer
Silócirok	28–33	80	99	200–300 ezer
Herefélék	1,6–3,2	80	98	4 millió
Olajtök	100–300	85	98	17–20 ezer
Mézontófü	1,4–1,8	85	96	5,0 millió
Olajretek	8–11	85	97	2,4 millió
Fehér mustár	4–8	85	98	1,6 millió

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

6. táblázat: Egyes növényfajok tényleges vetőmag-felhasználása, 2015–2018

	tonna			
Megnevezés	2015	2016	2017	2018
Gabonafélék	431 253	382 781	388 889	387 437
Búza	262 548	241 665	258 916	259 157
Kukorica	37 255	32 881	31 903	30 619
Napraforgó	6 252	6 323	7 042	6 279
Rizs	501	568	514	470
Árpa	86 193	69 232	62 077	63 189
Rozs	6 070	6 328	6 457	6 376
Zab	8 699	7 270	4 812	4 717
Tritikálé	29 343	23 590	22 857	21 664
Olajlen	48	68	93	97
Szójabab	5 670	5 463	6 954	5 671

Forrás: KSH

